

mende Tid kan finde Sted her, ogsaa kan faa Betydning for vort Militærvæsen. Men derimod anser jeg det for givet, at saaledes som nu hele denne Sags Behandling trækker ud indenfor Folkenes Forbund, ja, selve Tilvejebringelsen af dette Forbund, vil Danmark ikke kunne vente med at omordne sit Militærvæsen, indtil Forhandlingerne om Maksimalgrænserne rundt omkring i Verden har været førte. Hvis vort Militærvæsen skal opretholdes i det Omfang, det fik i 1909, vil dette ikke kunne ske for en mindre Bekostning end i alt en 70—80 Mill. Kr. til militære Foranstaltninger om Aaret med de Priser, som nu findes, og den Ordning, som nu bestaar. Selv om man paa adskillige Punkter indskrænker dette, vil man ikke uden en gennemgribende Omordning kunne komme afgørende ned under dette Beløb, og jeg for min Del vil anse det for ganske urimeligt at vente i lange Tider med Afgørelsen af dette Spørgsmaal af Hensyn til den Tilbøjelighed, der i Danmark findes til at vente paa det Øjeblik, da man fra Ordningen af Folkenes Forbund kan hente nogle Argumenter for Gennemførelsen og Bevarelsen af et betydeligt Militærvæsen herhjemme. Jeg tror da, at vi vil være nødte til at skride til Løsning af dette Spørgsmaal, og at de forskellige Partier vil komme til at staa saaledes der over for, at de maa tage Stilling dertil forud for i alt Fald det andet Valg til Folketinget, som nu forestaar, saaledes at det Ting, der vælges efter den nye Grundlov, kan være egnet til at tage Beslutning i denne Sag.

Men hertil vil jeg gerne føje nogle Ord vedrørende de Udtalelser, det ærede Medlem fra Ringkøbing fremsatte om de Forhandlinger, der førtes i 1906—07. Den Baggrund, det ærede Medlem gav disse Forhandlinger, skal jeg siden komme tilbage til, men selve Karakteren af dem ønsker jeg at fastslaa allerede i Dag overfor de Udtalelser, som det ærede Medlem her har fremsat. Deres Karakter er tilkendegivet gennem den Instruks. med hvilken det ærede Medlems befuldmægtigede og Departementschef forhandlede med Tysklands Generalstabschef, og om denne Instruks har det ærede Medlem i sine Udtalelser givet tre forskellige Forklaringer. Han har i en af disse Forklaringer sagt dette, at den Bemærkning, som Hovedinteressen i Instruksen knytter sig til, var indsat for at lade v. Moltke forstaa, at der skulde meget stærke Ting til for at faa Danmark bort fra en virke-

lig streng Neutralitet. Denne Sætning siger klart og utvivlsomt dette, at hvis disse meget stærke Ting, det vil sige Sønderjyllands Tilbagegivelse for den danske Dels Vedkommende, ydes, er Danmark villigt til at forlade Neutralitetspolitikken. Derefter er det saa, at det ærede Medlem i sin anden Udtalelse gaar over til at sige, at naar han havde brugt denne Vending i Instruksen, „skete det dels for, at v. Moltke skulde indse, at militære Aftaler kunde Tyskland ikke faa med os uden at bringe betydelige Ofre, til hvilke det utvivlsomt ikke var villigt, hvad jo ogsaa viste sig, og dels for, at vi i den Henseende kunde faa fornøden Klarhed“. Det er en ny Forklaring i den lille Indskudssætning: „til hvilket det utvivlsomt ikke var villigt“. I den tredje Udtalelse fra det ærede Medlems Side siger han, at Sætningen er alene indsat for at gøre det klart overfor Moltke, at Forholdet mellem Danmark og Tyskland med Hensyn til, hvad der var sket i Sønderjylland, var af den Art, at man ikke kunde vente nogen Militærkonvention eller militære Aftaler. Det er Udviklingen i Rækken af de forskellige Forklaringer, som det ærede Medlem her har givet.

Jeg tror, at det ærede Medlem vilde have gjort rigtigst og værdigst ved at blive staaende ved den første Forklaring, som han gav, før andre Partifæller føjede de andre Forklaringer til, som han derefter optog. Thi ingen, der læser denne Instruks igennem, kan være i Tvivl om, at den indeholder overfor den tyske Generalstabschef Tilkendegivelse af, at hvis man gør Danmark de fornødne Indrømmelser, vil Danmark være villigt til at overveje en militær Konvention med Tyskland, idet der derudover kun gøres en Betingelse til gældende, nemlig den, at Københavns Søforter endnu ikke var i fornøden Tilstand til at kunne tage Kampen op med den fælles dansk-tyske Modstander, som man regnede med under disse Forhandlinger. Men denne Betænkkelighed var jo hele det ærede Medlems Militærpolitik anlagt paa at fjerne, saaledes at der som Forudsætning for Overenskomsten kun blev tilbage dette, at man fra tysk Side var villigt til at gøre de fornødne Indrømmelser med Hensyn til Nordslesvig. Hvis denne Militærpolitik var blevet ført igennem, vilde det betyde, at den Dag, de paagældende Aftaler var truffene og Slesvig eller en Del deraf givet tilbage i den ene eller den anden Form og Danmark til Gengæld, som betinget,